

595.70649.2
E61
Ent.

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSE ENTOMOLOGISCHE VERENIGING

ISSN 0013-8827. Officiële afkorting (World List): Ent. Ber., Amst.

Deel 40

1 juli 1980

No. 7

Adres van de Redactie:

B. J. LEMPKE, Plantage Middenlaan 64, 1018 DH Amsterdam — Nederland

INHOUD: C. GIELIS, Een geval van vivipariteit bij *Marasmarcha lunaedactyla* (Haworth) (Lepidoptera, Pterophoridae) (p. 97). — K. J. HUISMAN, Over enkele Nederlandse macro- en microlepidoptera (p. 99). — B. J. LEMPKE, *Deileptenia ribeata* (Clerck) in Limburg (Lep., Geometridae) (p. 102). — FER WILLEMSE, Three new species and some additional notes on *Parnassiana* Zeuner from Greece (Orthoptera, Ensifera, Decticinae) (p. 103). — Korte mededelingen (p. 98: B. J. Lempke; 112: Personalia, Nieuwe aanwinsten voor de bibliotheek).

Een geval van vivipariteit bij *Marasmarcha lunaedactyla* (Haworth) (Lepidoptera, Pterophoridae)

door

C. GIELIS

ABSTRACT — A female of the plume moth *Marasmarcha lunaedactyla* is reported, which had a well developed larva of the first stage in its body.

Fig. 1. *Marasmarcha lunaedactyla* (Haworth). Genitaalpreparaat 1042. Mora de Rubielos, Prov. Teruel, Spanje, 30.VI.1977. Eerste achterlijfssegment met rupsekop, 20 \times . Fig. 2. Detail van fig. 1, 50 \times .

Tijdens de determinatie van de vedermotten uit het genus *Marasmarcha* Meyrick, 1886, die ik in Frankrijk en Spanje heb verzameld, bleek mij dat de kenmerken van de soorten niet zodanig waren, dat een zekere determinatie op uiterlijke kenmerken mogelijk was. Met name van de soort *M. agrorum* (Herrich-Schäffer), die verscheidene auteurs (Seebold, 1898; Zerny, 1927) als de gewone soort opgeven in Spanje, kon ik maar één exemplaar determineren. De verschillen, vooral gebaseerd op het verschil in kleur, van licht tot donkerbruin, vallen snel weg indien de

dieren wat afgevlogen raken. Daarom werden van de verschillende vindplaatsen van steeds enkele dieren genitaalpreparaten gemaakt. Bij de beoordeling van preparaat 1042 (Mora de Rubielos, Prov. Teruel, Spanje, 30.VI.1977) viel een eigenaardige chitinestructuur op ter hoogte van het eerste achterlijfssegment, die bij nadere beoordeling een vrijwel volledig ontwikkelde rups bleek te zijn van het eerste larvestadium. Uit het genitaalpreparaat bleek dat het hier een vrouwtje betrof van de soort *M. lunaedactyla* (Haworth).

Over de biologie van de soort geeft Tutt (1906) een goede beschrijving. Samengevat schrijft hij: Ovum — Kort na het leggen is het ei groenachtig geel van kleur, later geelgroen. Voordat het ei uitkomt is de kleur geel met erin een zwartbruine vlek, veroorzaakt door het zich ontwikkelende embryo. Als de rups is uitgekomen blijft een kleurloze schaal over, zodat de kleur door de rups werd veroorzaakt. Het eistadium duurt ongeveer twaalf dagen.

Bovenstaande beschrijving toont aan dat de ontwikkeling van de rups in dit vrouwtje een abnormaal gebeuren is, mogelijk veroorzaakt door het achterblijven van het ei in de eileider. De juiste positie in het lichaam is in het preparaat niet meer te beoordelen. Over de oorzaak van deze toevalsebvinging kan men slechts gissen.

Een beschrijving van het verschijnsel vivipariteit in de vlinderwereld vindt men niet vaak. Toll (1962) vermeldt het bij drie soorten uit het genus *Coleophora*.

Gaarne wil ik de heer B. J. Lempke bedanken voor zijn kritiek bij de voorbereiding van dit artikel.

LITERATUUR

- Seebold, Th., 1898. Beiträge zur Kenntnis der Microlepidopterenfauna Spaniens und Portugals. — *D. ent. Z. Iris* 11: 291-322.
- Toll, S., 1962. Materialien zur Kenntnis der paläarktischen Arten der Familie Coleophoridae (Lepidoptera). — *Acta zool. crac.* 8: 577-720, 133 Tafeln.
- Tutt, J. W. 1906. *A Natural History of the British Lepidoptera* 5: 390-391. Swan Sonnenschein & Co., London.
- Zerny, H., 1927. Die Lepidopterenfauna von Albarracin in Aragonien. — *Eos* 3: 299-488, Pl. 9-10.

Dongjumerweg 13, 8811 HA Ried.

DICHRORAMPHA SYLVICOLANA HEINEMANN, 1863 (PSEUDOALPESTRANA (DANILEVSKY, 1948)) (LEP., TORTRICIDAE). In *Ent. Ber., Amst.* 37: 134 (1977) vermeldde G. R. Langohr *D. pseudoalpestrana* als nieuw voor de fauna van Nederland. Onder een serie exemplaren van het genus uit de collectie van het Instituut voor Taxonomische Zoölogie te Amsterdam, die we hem naar aanleiding van deze publicatie toestuurden, trof hij tot zijn verrassing twee exemplaren aan, die hij met enige twijfel ook tot deze soort meende te moeten rekenen. Dr. A. Diakonoff bevestigde later de determinatie. Het betreft een ♂ van Arnhem, 6.VI.1873, door Van Medenbach de Rooy gevangen, en een ♀ van Denekamp, 22.VII.1906, afkomstig uit de collectie van P. J. Schuijt. Zoals wel vaker gebeurt bleek de soort dus al jaren lang onbekend tussen het Nederlandse materiaal te zitten. Maar *Dichrorampha* behoort dan ook niet tot de makkelijkste geslachten.

Wat de soortnaam betreft, zowel de Engelse naamlijst (G. S. Kloet & D. S. Hincks, 1972, A checklist of British insects, 2nd ed., part 2, Lepidoptera) als de Deense (O. Karlsholt & E. Schmidt Nielsen, 1976, Systematisk Fortegnelse over Danmarks sommerfugle, p. 43) geven *pseudoalpestrana* als synoniem van *sylvicolana*. — B. J. Lempke.